

Korte levensschets van den Hoogeerw. Heer C. N. van Amelsfoort, kanunnik penitencier, deken en plebaan te 's-Bosch

<https://hdl.handle.net/1874/237189>

246

TE

LEVENSSCHETS

VAN DEN HOOGERW. HEER

C. N. VAN AMELSFOORT,

Kanunaik penitencier, Deken en Plebaan

TE

's BOSCH.

's HERTOGENBOSCH,

Vak 83

OONENS.

VAK 03

No. 246.

KORTE

LEVENSSCHETS

VAN DEN HOOG^EERW. HEER

C. N. VAN AMELSFOORT,

Kanunnik penitencier, Deken en Plebaan

TE

's BOSCH.

1874
BIBLIOTHEEK
HERROEDERS
BOEKHUIS
'S HERTOGENBOSCH

's HERTOGENBOSCH,

J. A. A. SCHOONENS.

1) Indien het voor de overblijvenden een troost is, zich de deugden en uitstekende hoedanigheden te herinneren van die hun door den dood zijn ontnomen, voor ons is het tevens een reden van droefheid, nu, te midden der benarde tijden, welke wij beleven, aan de katholieke Kerk van Nederland zulke mannen ontvallen. Degenen, die met vreugde vertrekken, laten den zwaarsten rouw achter.

---

1) Overgedrukt uit *de Noordbrabanter*.

CORNELIUS NORBERTUS VAN AMELSFORT werd te Tilburg, den 4 Junij 1820 geboren. Zijne ouders, tot den rijken burgerstand behorende, muntten uit door vroomheid en eene buitengewone milddadigheid voor alles wat het goede kon bevorderen; een gedeelte van hun vermogen strekte tot ondersteuning der armen en van verschillende godsdienstige stichtingen.

Zijne eerste jeugd sleet hij geheel onder de leiding zijner moeder, eene vrouw bedeed met de uitmuntendste hoedanigheden van geest en hart. In de buitengewone godsvrucht tot het Allerheiligste Sacrament en de H. Maagd, in de oefening van godsvrucht, die hij in stilte en in de eenzaamheid verrigtte, ontdekte zij de eerste kenteekenen zijner uitverkiezing tot het H. Priesterschap.

In het jaar 1834 werd hij door zijne ouders gezonden naar het Seminarie te St. Michiels-Gestel. Daar, in de schaduw des heiligdoms, gevoelde hij zich op zijn plaats; dáár begon hij, ofschoon nog jong, de wijsheid te zoeken in het gebed. Hij vroeg ze den Heer in den tempel, en zijn hart vond

vreugde in haar. Daar ontving hij die degelijk klassieke opleiding en vorming, welke hem later tot den uitstekenden geleerde maakte, dien wij in hem gekend hebben.

Onder de leiding van uitmuntende leermeesters, die hij steeds met zooveel dankbaarheid herdacht, ontwikkelden zich zijne uitmuntende verstandelijke vermogens op eene buitengewone wijze. Meer dan eens behaalde hij bij het einde van het studiejaar den eersten prijs in alle vakken van wetenschap, in eene klas, die uit 30 medeleerlingen bestond, en waar hij met een uitmuntenden concurrent te kampen had.

Gedurende zijne hoogere studien overviel hem eene ziekte, die zijne krachten ondermijnde, en waarvan de kiem in hem is gebleven. Hij was zwak van gestel; maar nooit zocht hij daarin eene reden, om zich zelven te ontzien; hij studeerde steeds met orde, moed en volharding. Met onvermoeiden ijver legde hij zich toe op alle vakken van wetenschap, die hem later van dienst konden zijn om de eer van God en de zaligheid der zielen te bevorderen.

Priester gewijd, deed hij zich kennen als de man Gods in den volsten zin des woords, en die van nabij met hem verkeerd hebben zullen nimmer zijne deugden en zijne groote hoedanigheden vergeten.

Den 10 Sept. 1845 werd hij benoemd tot kapellaan in Asten. Den 31 Dec. 1851 tot kapellaan van St Jan te 's Bosch. Daar vond hij een werkring zijner waardig, alwaar hij zijne verkregene bekwaamheden op de nuttigste wijze kon in toepassing brengen; wat meer is, de toen nog jeugdige priester, met zooveel aanleg, had er gelegenheid zich nog verder te volmaken.

Deken van Liempt, Mgr. Wilmer, thans roemrijke Bisschop van Haarlem, (God spare hem nog lange jaren het leven!) Deken Timmermans, allen mannen, die aan de schoonste dagen der Kerk herinneren, had hij achtervolgens daar tot hoofd en voorbeeld; in hun gezelschap en onder hunne leiding deed hij die wijsheid en die voorzigtigheid en die waardigheid op, welke zijn persoon kenmerkten, benevens eene diep gegrondveste deugd.

Als priester was hij immer de man der

geleerdheid en der overtuiging, die met het grootste gemak de moeilijkste en de ingewikkeldste onderwerpen behandelde en uiteenzette, en ze zelfs voor de eenvoudigen verstaanbaar en begrijpelijk wist te maken.

De waarheid en de vrede spraken van zijne lippen, en zijn woord vol wijsheid deed in alle twijfelmoedigheden, in allen strijd rust en kalmte wederkeeren. Vandaar dat hij de vriend was van geleerden en ongeleerden en hij zijne hoorders altijd boeide, ofschoon zijne voordragt hoogst eenvoudig was en hij een afkeer had van praal.

Wat hij geweest is als zielbestierder in den biechtstoel en aan het ziekbed zullen de ontelbare afgedoolde schapen getuigen, nu en in de eeuwigheid, die naast God aan hem hunne redding, hun geluk, hunne zaligheid te danken hebben. Zoo ergens dan vergat hij hier geheel zich zelve, en zijnen ziekelijken toestand.

God, en de gedachte aan de zaligheid der zielen gaven hem als vernieuwde krachten. Hoevelen herinneren zich nog met diep gevoelig hart, de laatste inspanningen zijner

krachten, die hij heeft aangewend, om hun geestelijke hulp te verleen. Hij was in dit punt zijner geestelijke bediening zeer naauwgezet. Nog geen jaar geleden hoorden wij hem in een vertrouwelijk gesprek zeggen: „Ik zal werken, zoo lang ik kan; maar zoodra ik bemerk, dat mijn ziekelijke toestand mij niet toelaat, mijn werk goed te verrigten, leg ik mijne bediening neer.”

Toen hij den 1 Nov. 1865 met het bestuur der St. Jans kerk belast werd, sloeg hij dadelijk de handen aan het werk, om dit prachtige monument op waardige wijze te versieren. Hij begon zijne eerste zorgen te wijden aan de geschilderde glasramen, die tegenwoordig haren roem uitmaken en die terecht geacht worden als zooveel wonderen van kunst.

Het is waar, hij ontmoette edelmoedige gevers, geloovige afstammelingen van geloovige voorouders, die hem in staat stelden deze werken te behartigen; hij ontmoette in den Heer S. Hezenmans een man, die door deze werken vooral bewezen heeft, de grootste meester der christenkunst te zijn,

die Nederland kan aanwijzen. Zonder hem had hij het werk niet kunnen ondernemen of zóó niet kunnen uitvoeren; maar toch hij was de ziel van dat alles; zonder veel beweging te maken wist hij belangstelling en leven rondom zich op te wekken.

De nieuwe altaren, waarop beroemde kunstregters uit het buitenland hun stempel der goedkeuring hebben gedrukt, en andere sieraden der kerk hebben wij eveneens aan zijn ijver, en zijn kunstsmaak te danken. Kunstenaars hadden graag met hem te doen; hij begreep hen, en werd wederkeerig door hen begrepen.

Had hij de schoonheid lief van het huis Gods en de woonplaats zijner heerlijkheid, even veel, zoo niet meer zorg droeg hij voor het onderwijs; de talrijke scholen onder de leiding van zusters en broeders, welke in de parochie van St. Jan tot stand zijn gekomen, werden meestal door hem gesticht.

Hij vond bij zijne gemeentenaren die edelmoedige offervaardigheid, onze katholieke afkomst waardig, maar hij wist de harten te bewegen en op te wekken; hij verzamelde

de middelen (en wat thans openlijk mag verkondigd worden : van zijne eigene bezittingen gaf hij er zoo ruimschoots aan); hij regelde, schikte en bestierde. Honderdtallen van kinderen ontvangen tegenwoordig een uitmuntend onderwijs zonder eenig gevaar voor hun geloof en hunne zeden, waarvan ze anders zouden verstoken zijn geweest.

Aan hem is dat grootendeels te danken. Eerst later zal blijken, welke uitmuntende vruchten dit zijn werk dragen zal. De dood heeft hem, helaas ! te vroeg weggerukt om er getuige van te wezen. Die uitstekende man, die heilige priester is gestorven gelijk hij geleefd heeft. Eene smartvolle ziekte had hem met geweld van zijne gemeente gescheiden. Op raad van zijn geneesheer ontrok hij zich aan alle bezigheden en zorgen, en ging naar Tilburg. Eenige dagen na zijne aankomst, verergerde zijn toestand zoodanig, dat hij niet meer kon terugkeeren. In zijne cenzaamheid was hij voortdurend voor zijne gemeentenaren bezorgd, en zooveel zijne krachten het veroorloofden, hield hij zich met hunne aangelegenheden bezig. Weinige dagen

voor zijn dood schreef hij nog lange brieven aangaande de belangen der zielen, die hem toevertrouwd waren. En het eenige, dat hem met kommer vervulde, bij al het lichamelijke lijden, hetwelk hij verduurde, was dat hij zich niet meer in hun midden kon ver-
toonen, om hen door woord en voorbeeld tot deugd en godsvrucht aan te sporen. Hij heeft zooveel geleden; maar hij heeft gezwegen, en zijnen mond niet geopend om te klagen, omdat het de Heer was, die hem beproefde. Hij heeft door een schitterend voorbeeld van geduld en onderwerping aan de beschikkingen der goddelijke Voorzienigheid de kroon gezet op de veelvuldige vermaningen, die hij in zulke omstandigheden aan zijne gemeentenaren zoo menig maal gegeven had. Nu bleek het op de schitterendste wijze, hoe hij doordrongen was van den grooten grondregel der ware volmaaktheid: Heer, uw wil geschiede! Den 18 Maart om 2 ure bleef hij plotseling ¹⁸⁷⁴ dood. Hoeveel doodstrijden had hij te voren reeds doorgestaan. God alleen weet, hoeveel hij in die benaauwde uren voor zijne be-

minde gemeentenaren en voor sommigen hunner in het bijzonder bij God verkregen heeft. Het Bossche bisdom verliest veel in hem, de hoofdstad in zekeren zin nog meer. De hemelsche Vader, die hem in zijnen wijngaard geplaatst had, zal hem het loon reiken, de schitterende kroon, voor den arbeid, dien hij met zooveel vrucht verrigt heeft.

Dit is onze vaste hoop, terwijl zooveel als door hem in ons midden tot stand is gebracht, zijne gedachtenis te 's Hertogenbosch zal levend houden naast die der uitstekendste personen, welke wij bezeten hebben.

Laat ons aan het verlangen in zijne laatste ziekte zoo dikwijls uitgedrukt voldoen, laat ons veel voor hem bidden, want een zeer streng oordeel zal gevorderd worden van hen, die in overheid geplaatst zijn geweest.

Hij ruste in vrede!